

thi ellers vilde Sparekasserne, naar de om 2 eller 3 Aar skulde betale Laanet tilbage, let komme til at tabe hele Gevinsten. Jeg tror derfor ikke, at vi behøve at befrygte, at Sparekasserne ville spekulere i saadanne Værdipapirer; men hvad jeg derimod tror, at de ville benytte Laanene til, er til at skaae de Kapitaler, der ere opslagte rundt omkring, saaledes at man kan se Liden an, indtil der maaske kan komme bedre Lider, i hvilke vedkommende Sparekasse kan undgaa at trække Kapitalerne ind. Det ærede Medlem for Præstø Amt's 5te Valgkreds (Schroll) mente, at naar Forslagsstillerne nu havde strøget de to Folkethingsmænd og de to Landsthingsmænd, kunde man lige saa godt give Finantsministeren fuldstændig Frihed og Raadighed over det Hele. Der-til skal jeg sige, at da vi vare komne til den Opfattelse — og det blev ogsaa udtalt af den ærede Finantsminister i Dag — at Thingene stode frit med Hensyn til Ansvar, saa havde det til Følge, at vi skulde vort Ændringsforslag og gav Finantsministeren fuldstændig fri Raadighed med Hensyn til Valget af Laanebestyrelsen. Men jeg tror dog, der bliver Forskjel alligevel. Ved at stille Administrationen aldeles frit, vender jeg stadig tilbage til Frygten for, at Pengene skulde anvendes til Speculationsforetagender eller saadanne Forretninger, som netop gik ud paa at tjene Penge for vedkommende Institut. Derfor have vi fastholdt kun at holde os til Sparekasserne, ligesom vi opfordre Thingets ærede Medlemmer til at stemme med os, saaledes at det kun bliver til Sparekasserne, da vi, som allerede nævnt, maa formene, at Sparekasserne ere saaledes fordelte over hele Landet, at der ikke kan blive nogen væsentlig Ulighed til Stede ved at give Laanene til dem alene. Skulde der tænkes en Undtagelse, da maa den nærmere begrændses, og der vil vist ikke fra vor Side være Noget til Hinder for, at saadan Undtagelse kunde ske f. Ex. med Hensyn til et Institut som Industribanken i Kjøbenhavn, der væsentlig gaar ud paa at støtte Industridrivende; men det vil maaske have sine Vanskeligheder at træffe en Begrændsning med Hensyn til saadanne Forhold. Jeg skal slutte med at anbefale det høie Thing at stemme for Forslagene under Nr. 3 og 5.

Tauber: Jeg kan slutte mig til Beklagelserne over, at den høitærede Finantsminister ikke har kunnet være til Stede ved denne Forhandling. Det er høist misligt at føre en saadan Forhandling, naar man ikke har en Minister at føre den med.

Første Viceformand (Høgshro): Jeg skal gjøre opmærksom paa, at det er en aldeles nødvendig Forhindring, som har gjort, at Finantsministeren ikke er til Stede, nemlig den Omstændighed, at Finantsloven behandles i det andet

Thing, og det er i Følge udtrykkeligt Ønske fra Forslagsstillerens Side, at Sagen desuagtet er kommen til Forhandling i Dag.

Tauber: Jeg har ingenlunde overhørt, at den høitærede Finantsminister paa Grund af Forretning i det andet Thing er forhindret fra at være til Stede her; men jeg vilde blot udtale Ønsket om, at en Forhandling som denne kunde være opsat, til Ministeren kunde være til Stede og deltage deri. Jeg kan ikke antage, at Sagen er saa paatrængende, at man ikke skulde kunne udsætte den til et følgende Møde; thi der er mig ikke Noget bekjendt om, og jeg tror heller ikke, at det er Andre bekjendt, at der er fastsat nogen bestemt Grændse for denne Rigsdagssession. Jeg kan ikke antage, at Regjeringen, dersom en saadan Sag stod sin Afgjørelse nær, vilde tage i Betænkning at forlænge Rigsdagen et Par Dage, som der jo blot kunde være Tale om. Hvad selve denne Sag angaar, da er jeg principmæssig lidet tilbøielig til at lade Staten gribe ind i Omsætningsforholdene, og naar der skal ske Undtagelse deraf, maa det kun være under ekstraordinære Forhold, eller saafremt Staten har en eller anden Urret at afbøde. Saadanne ekstraordinære Forhold finde imidlertid ganske vist Sted under de nuværende Omstændigheder, skjøndt ikke i samme Grad som i 1857. Det er ogsaa en af Grundene, hvorfor jeg vilde ønske, at den høitærede Minister havde været til Stede for at høre de efter min Mening vigtige Oplysninger, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) fremkom med angaaende Forfjellen mellem Tilstanden nu og Tilstanden i 1857. Hvad nærværende Lovforslag angaar, er jeg mere stemt for Lovforslaget i dets oprindelige Hensigt om end ikke i dets oprindelige Skikkelse, end med de Forandringer, som ere foreslåede navnlig af den høitærede Finantsminister. Jeg overser ingenlunde, hvad der ogsaa er fremhævet tilstrækkeligt af Andre, at det ikke er Sparekasserne alene eller de Laantagere, som Sparekasserne ere nærmest bestemte til at hjælpe, der trænge til Pengehjælp, men at det ogsaa er andre Forretningsgrene, som ere i lignende Trang; men naar det overhovedet er nødvendigt — hvad der jo erkendes af Alle — at begrændse Omfanget af de Laan, der gives, den Kapital, der stilles til Raadighed, saa stærkt som her er Tale om — det være nu til 5 eller 10 Millioner — saa maa man vogte sig for at sprede Hjælpen saa stærkt, at den i Grunden Ingen kommer til Gode og ikke stopper noget Gul. Jeg mener tværtimod, at ved at begrændse Hjælpen enten ganske eller i det Væsentlige til Sparekasserne, vil man være i Stand til at stoppe et Gul paa det Sted, hvor egentlig Sladen er brudt frem. Det maa vistnok siges, at det, der har gjort Kræsen saa alvorlig for Dødblikket, er de Opstigelser, som Sparekasserne have været nøbde til at gjøre hos Landeieendomsbefiddere.